

להצליח עם
ישראל ולזכות
משפחת סעדיה
ה"ר

עלון שבועי להבנת פרשת השבוע

מפטירים "אנני אנני"

פרשת שופטים

גיליון מספר 89

פרשת שופטים

פרשת שופטים ממשיכה את נאום המצוות של משה רבנו וגם פרשה זו כוללת מצוות רבות. רבות מן המצוות הן בדיני השלטון, והמשפט ולכן השם שופטים יאה לפרשה ולא רק מהווה את המילה הראשונה בה. המצווה הראשונה עוסקת במינוי שופטים והדרישות החמורות מהשופטים. הביטוי "**צדק צדק תרדוף**" לקוח מהפרשה. לאחר מינוי השופטים יש גם לקבל את מרותם ואת משפטם. בנוסף, כבכל פרשות ספר דברים גם בפרשה זו אזהרות מרובות על עבודה זרה ועונשים חמורים לעובדי העבודה הזרה.

פרשייה מרכזית היא פרשיית המלך, פרשה הדנה בנושא המלוכה בישראל. יחס התורה למלוכה אינו שלילי (למרות שיחסו של ה' לבקשת העם בספר שמואל שלילי ביותר) וראו שמואל א פרק ח פסוק ז) אולם המלך אינו ניבחר על ידי העם אלא על ידי ה' (ואכן, גם שאול וגם דוד נבחרו על ידי ה'). גם על המלך יש מגבלות רבות. לא להרבות לו סוסים, מכיוון שלא יבא לשלוח שליחים שיגדלו לו סוסים משובחים במצרים, כי הם יצטרכו לגור במצרים דרך קבע, וזה אסור. (שכן הסוסים הטובים באים ממצרים). לא להרבות לו נשים יותר ממנהג המלכים (שזה 18 נשים), כדי שלא יסור דעתו מיראת ה'. ולא להרבות לו כסף וזהב. על המלך חובה לכתוב לו ספר תורה וכלשון התורה "הייתה עמו וקרא בו כל ימי חייו..." המלך עצמו אינו מעל העם ואינו מעל החוק. מטרת ההגבלות היא שהמלך יזכור: "**לבבלתי רום לבבו מאחיו ולבלתי סור מן המצווה** ימין ושמאל למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל."

התורה מפרטת את מתנות הכהונה. ראשית הדגן התירוש והיצהר – זו תרומה גדולה מהתבואה, מהיין ומהשמן. מהתורה – אין כמות לתרומה, אבל חכמים אמרו (בקיודושין מא ע"א בת"ס האחרון) עין בנונית – שני אחוז. ראשית הגז – בכל שנה שגוזזים את הצמר מהצאן – מצוה להפריש ממנו תרומה לכהן. גם היום נוהגת מצווה זו, אם הצמר ראוי לעשיית בגדים. וכן זרוע לחיים וקיבה – השוחטים בקר או צאן חייבים לתת לכהן את הרגל הקדמית הימנית, את הלחיים התחתונות עם הלשון, ואת הקיבה. דין זה נוהג גם היום, ולפחות ייתן את השוי הכספי שלהם, שוחט שלא נתן – ביטל מצוה זו וגזל את הכהנים. ומזהירה שוב מפני נביאי השקר המסיתים את העם לעבודה זרה ובהם גם האוב והידעוני.

משה מדגיש שוב את הציווי להקדיש ערי מקלט בארץ ישראל. בסך הכל צריכות להיות תשע ערי מקלט. מתוכן שלוש בתוך ארץ ישראל באופן זה: מחלקים את ארץ הארץ לארבע, ובסוף הרבע הראשון, השני והשלישי, תהיה עיר מקלט. שלוש ערים נוספות תהיינה בעבר הירדן. ולעתיד לבוא כשינחלו את חבל הארץ של שלושת העמים הנוספים כמו שהובטח לאברהם – יוסיפו שם עוד שלוש ערי מקלט.

פרשת שופטים מייחסת חלק נכבד לדיני המלחמה. למי מותר לא לצאת למלחמה ובאילו תנאים ועל ההתנהגות במלחמה. התורה דורשת לפתוח עם כל עיר בקריאה לשלום ולכניעה. משה בעצמו קיים זאת כאשר שלח שליחים לסיחון מלך האמורי על מנת להימנע ממלחמה (כזכור, סיחון סירב ונחל תבוסה מוחצת). נבאר אותם פה ככול יכולתנו.

כאשר יוצאים למלחמת רשות, שהיא כיבוש ערים בחוץ לארץ להרחבת גבולות

צריך למשוך כהן מיוחד שידבר עם העם ברגעים שלפני הקרב דברי חיזוק ועידוד. כמו כן, הכהן מוציא מקבוצת החייליים את כל מי שבנה בית ולא חנכו, או הרס אישה ולא נשאה, או נטע כרם ועדיין לא הגיעה השנה הרביעית שבה יכול לאכול מהפרות ע"י חילול. אנשים אלו לא נלחמים בחזית כדי שחלילה לא ימתו ותיגרם מכך עוגמת נפש מרובה. והשוטרים מחזירים לביתם את האנשים הפוחדים מהמלחמה או שפוחדים להיפגע מחמת העברות.

בפרשת שופטים מופיע אחד הביטויים המוכרים ביותר ובעלי פרשנות שגויה. הביטוי הוא "כי האדם עץ השדה" ומשמש לדמות את האדם לעץ ולחיבור לטבע. פרשנות שגויה זו. שבכלל ביאור הפסוק הוא שהתורה אוסרת לכרות עצי פרי למען שימוש בהם במצור על עיר אחרת. המילה כי בפסוק משמשת כמילת ניגוד וכשאלה והפסוק כולו צריך להיקרא כך: "כי תצור אל עיר ימים רבים להלחם עליה לתפשה, לא תשחית את עצה לנדוח עליו גרזן כי ממנו תאכל ואתו לא תכרת. **כי האדם עץ השדה** לבא מפניך במצור???" התורה מנגידה את העץ לאדם. לך יש בעיות או מלחמה מול האנשים, לא מול העצים. ראוי שמשמעותו המקורית של הביטוי תהיה ברורה.

סיום הפרשה עוסק בעגלה ערופה. עגלה ערופה הוא טקס הנערך כאשר מוצאים גופה בשדה מחוץ לעיר. לאחר שזקני הסנהדרין מודדים לאיזו עיר הגופה קרובה ביותר, זקני אותה עיר צריכים לערוך טקס כפרה על הדם הנקי ואף לומר "ידינו לא שפכו את הדם הזה" ובכך להכיר באחריותם למעשי הרצח הקורים בתחום שיפוטם.

תת שלם ומאןק אטופכי פאלון.

העלון סעדיה גיורא
אין לקרוא את העלון באמצע קריאת התורה והתפילה

זמני כניסת ויציאת שבת
הדלקת נרות: 19:03
ציאת שבת: 19:53
ציאת שבת ר"ת: 20:42
* הזמנים לפי לוח 'אור החיים'
תל - אביב

לעילוי נשמת
מורים מורטזה בן
שרה, זינמ בת
מרים

רבי דוד הנגיד בן
רבי אברהם בן
הרמב"ם - טבריה

רבי שמואל אבואב,
מח"ס דבר שמואל
ורבי יעקב מזרחי

רבי יצחק נאנו
צרור, מחכמי גאבס,
מח"ס צרור המור

דבר תורה לפרשת שופטים

בפרשה מובא שאם איש אחד עובד עבודה זרה, אז בית דין דנים אותו למיתה. אבל כדי להוציאו להורג צריך שיהיו עדים שראו שהוא עובד עבודה זרה. נביא את הפסוק המדבר כמה עדים צריך שיהיו כדי להרוג את החוטא: "על-פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת לא יומת על-פי עד אֶחָד"

אני רוצה לשאול, מדוע כתוב "על פי שנים עדים או על פי שלשה" הרי הייתי מבין שאם עדות של שנים כשרה אז ברור שגם עדות של שלשה כשרה. למה התורה כותבת "על פי שלשה" אם הייתי מבין את זה בכל מקרה?

רש"י אומר כדי לעשות היקש בין שני עדים לשלשה עדים, שיכול להיות מקרה, שהעדים נמצאו זוממים, כלומר משקרים. והעונש על שקר בעדות הוא לעשות מה שרצית לעשות לאחר, במקרה שלנו להרוג אותם.

יבוא העד השלישי ויגיד, אותי אל תהרגו כי גם בלעדי העדות שלהם כשרה, ובכל מקרה הם היו מתים, אז אני לא משפיע ואותי לא צריך להרוג. אומרת התורה לא, אם שני עדים אם נמצאו זוממים כולם מתים ככה גם בשלושה עדים.

הרמב"ן מוסיף על רש"י ואומר: שההיקש קיים בכל המובנים כלומר: כמו שבשני עדים אם אחד העדים פסול, כלומר הוא לא יכול להעיד, גם העד השני אינו יכול להעיד באותו המקרה.

ככה גם בשלושה עדים אם אחד העדים נמצא פסול, לא מוציאים אותו ואומרים ששני העדים האחרים יעידו, אלא כל שלושת העדים פסולים להעיד במקרה הזה, וכל העדות של שלושתם נפסלות.

בגמרא נאמר, שכתוב "שנים עדים או שלשה" כדי ללמד אותנו שהכוח של עדות של שלשה עדים היא בדיוק אותו הכוח כמו של עדות של

שני עדים.

כלומר, אם רוצים להוכיח ששלושת העדים משקרים, מספיק להוכיח עם שני עדים בלבד שהם משקרים, למרות שזה שלוש נגד שניים. והגמרא מוסיפה ואומרת, ששני עדים יכולים להזים אפילו מאה עדים אחרים, כי לשניהם יש את אותו הכוח.

אפשר גם לומר שהמקרה המדובר הוא שיש שלשה עדים, אך בית הדין עצלן ורוצה לחקור רק שני עדים. התורה אומרת שצריך לחקור את כל העדים גם אם אפשר להסתפק בשני עדים. כי על ידי שתחקור יותר עדים תתבהר לך האמת יותר טוב.

כל מה שאמרתי עד עכשיו, מראה שלא משנה כמה עדים יש, קבוצת העדים הזו מהווה יחידה אחת ובלתי מתחלקת של עדות.

שבת שלום ומבורך.

מילתא דבדיחותא

החידה של שבוע
שעבר: איזה ספורט
נאסר בפרשה?
התשובה: קפיצה,
שכתוב: "לא תאפוץ את-
לְכַבְּךָ וְלֹא תִקְפֹּץ אֶת-
יְדֶךָ מֵאֶחֶיךָ הָאֶזְרָאִין."
החידה של השבוע: כלי
בפרשה שאסור שיהיה
במקדש.
בין העונים נכונה יוגרל
ספר המאורות הגדולים
תשובות ניתן לכתוב
למייל שלכמה

איש אחד הגיע לבית של חברו מתנשם, מתנשף ומזיע "אוי ואבוי" אמר החבר "למה עלית את כל שתים עשרה הקומות ברגל למה המעלית מקולקלת?" "לא" השיב האיש "אבל כתוב שם שהמעלית מיועדת לעשרה אנשים ולא היה לי כוח לחכות לעוד תשעה אנשים"

אצל הגויים הכורדים איש אחד מזמין שניצל ולאחר כמה דקות המלצר מביא לו את השניצל. הוא רואה שכתוב על השניצל 44. הוא שואל את המלצר מה זה? המלצר עונה לו לשף שלנו נאבד הפטיש לשניצלים אז הוא דופק עם הנעל שלו....

איש אחד יושב בחצר ביתו וקורא ספר. לפתע הוא רואה את שכנו יוצא מהבית, ניגש אל תיבת הדואר, פותח אותה ואז סוגר אותה בכוח. הוא ממשיך בקריאת הספר וכעבור מספר דקות שוב יוצא שכנו לחצר, ניגש לתיבת הדואר, פותח אותה ובכעס. בפעם השלישית שזה קורה הוא מחליט לגשת אליו כדי להבין מה פשר הדבר. "הכל בסדר", הוא שואל אותו. "כן", הוא משיב לו, "הכל מצויין!" "הוא ממשיך ושואל, "יש לך בעיה בתיבת הדואר" "לא", הוא עונה, "זה לא בגלל התיבה." "אז מה הבעיה?", הוא מתעניין. "זה המחשב שלי", הוא מספר, "הוא לא מפסיק להודיע לי שיש לי דואר"....

מנהלי סוגי הקולה ישבו פעם סביב השולחן הסגלגל וכל מנהל מזג בכוסו את הקולה שלו מנהל הקריסטל מזג וכן מנהל הפפסי מזג וכן הארסי קולה מזג לכוס כשהגיע תורו של מנהל הקוקה קולה נדהמו לראות שהלה מוזג פטל בטעם קולה שאלו מה זה? ענה זה לא נעים שכולם ישתו פטל ואני לא.....

שוטר אחד עצר נהג שיכור על נהיגה במהירות מופרזת. שוטר ניגש אליו ואמר: "רשיונות בבקשה". השיכור השיב לו: "איחרת קצת, אחד מהחברים שלך לקח לי אותם לפני חצי שנה"....

איזה אשה אחת מתקשרת לבעלה הבטלן שמפטפט בכולל ואומרת לו אני קצת עצובה אולי ספר לי בדיחה ענה אני באמצע הלימוד באמצע השטייגען... האישה ענתה אני כבר מכירה את הבדיחה הישנה הזו תן משהו חדש.....